

Návrh Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu

jednání s výbory Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Praha, září 2016

Linda Franková

odbor obecné ochrany přírody a krajiny

Adaptační strategie

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
schválená vládou v říjnu 2015 usnesením č. 861

- identifikuje **nejvíce postižené oblasti změnou klimatu**:
 - lesní hospodářství
 - vodní hospodářství
 - zemědělství
 - sídla
 - biodiverzita
 - zdraví a hygiena
 - cestovní ruch
 - doprava
 - průmysl a energetika
 - mimořádné události
- definuje adaptační opatření do r. 2020 s výhledem do r. 2030
- vyhodnocení a aktualizace strategie proběhne k roku 2020 a následně v intervalu 10 let
- http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

- implementuje „adaptační strategii“ a rozpracovává adaptační opatření do konkrétních úkolů
- vzniká v široké meziresortní spolupráci – jedná se o úkol pro všechny členy Vlády ČR stanovený usnesením o schválení adaptační strategie
- koordinátorem zpracování je MŽP
- termín pro předložení Vládě ČR je do konce roku 2016
- tematické pracovní skupiny se scházely a pracovaly od ledna 2016
- opatření z adaptační strategie => multikriteriální analýza (podklad pro určení priorit) => formulace konkrétních úkolů, termínů a gestorů

Základní principy adaptačních opatření

- **Adaptační opatření** by měla být, tam kde to je možné, vedena **v souladu s mitigačními opatřeními** (snižování emisí a zvyšování jejich propadů)
- **Nejdůležitější principy adaptace na změnu klimatu v ČR**
 - **integrovaný přístup při posuzování:**
 - synergie adaptačních a mitigačních opatření,
 - vhodnosti navrhovaných opatření pro jednotlivé složky životního prostředí, hospodářství a sociální oblast;
 - **prioritní realizace** řešení s:
 - **vícenásobnými vlivy na straně užitků** (tzv. *win-win* řešení),
 - **nízkými - negativy na straně rizik či nákladů** (tzv. *low-regret*);
 - **identifikaci příležitostí spojených s procesem adaptace;**
 - **zabránění nevhodným adaptacím**
 - **budování vědomostní základny a poskytování objektivních informací** pro rozhodovací procesy na všech úrovních.

Zaměření NAP dle projevů změny klimatu

- **Dlouhodobé sucho**
- **Povodně a přívalové povodně**
- **Zvyšování teplot**
- **Extrémní meteorologické jevy** (vydatné srážky, extrémně vysoké teploty, extrémní vítr)
- **Požáry v přírodě**

Příklady opatření pro řešení projevu **DLOUHODOBÉ SUCHO - I**

- Ochrana a obnova přirozeného vodního režimu v lesích
- Zvýšení efektivity pozemkových úprav s ohledem na ZK
- Zastavení degradace půdy nadměrnou erozí, vyčerpáním živin, ztrátou organické hmoty a utužením
- Omezení vzniku a dopadů zemědělského sucha
- Zlepšení hospodaření se srážkovými vodami v sídlech využíváním
- Zvýšení přirozené retenční schopnosti vodních toků a niv
- Efektivní ochrana a využívání vodních zdrojů
- Minimalizace znečištění povrchového odtoku
- Adaptace staveb na změnu klimatu
- Podpora adaptability sídel snižováním stopy urbanizovaných území
- Zvýšení ekologicko-stabilizačních funkcí a prostupnosti krajiny
- Zajištění flexibility a spolehlivosti dopravního sektoru s ohledem na projevy změny klimatu

Příklady opatření pro řešení projevu **DLOUHODOBÉ SUCHO - II**

- Zajištění bezpečnosti průmyslových zařízení vzhledem k očekávaným dopadům ZK
- Ochrana obyvatelstva, systém včasného varování před mimořádnými událostmi
- Rozvoj a posílení integrovaného záchranného systému

Příklady opatření pro řešení projevu **POVODNĚ A PŘÍVALOVÉ POVODNĚ**

- Zmírňování následků povodní v urbanizovaném území
- Zvýšení efektivity pozemkových úprav s ohledem na změnu klimatu
- Ochrana obyvatelstva, systém včasného varování před mimořádnými událostmi
- Rozvoj a posílení integrovaného záchranného systému
- Zvýšení přirozené retenční schopnosti vodních toků a niv
- Ochrana a obnova přirozeného vodního režimu v lesích
- Zastavení degradace půdy nadměrnou erozí, vyčerpáním živin, ztrátou organické hmoty a utužením
- Zlepšení hospodaření se srážkovými vodami v sídlech jejich využíváním
- Zvyšování environmentální bezpečnosti
- Posílení stability a biologické rozmanitosti agroekosystémů

Příklady opatření pro řešení projevu **ZVYŠOVÁNÍ TEPLŮT**

- Podpora přirozených adaptačních schopností lesů a posilování jejich odolnosti proti změnám klimatu
- Posílení stability a biologické rozmanitosti agroekosystémů
- Diverzifikace zemědělství za účelem snížení negativních dopadů změny klimatu
- Zvýšení ekologicko-stabilizačních funkcí a prostupnosti krajiny
- Koncepční rozšíření ochrany přírody o perspektivu změny klimatu
- Omezení šíření invazních druhů
- Řízení a rozvoj šetrného a udržitelného cestovního ruchu s ohledem na změnu klimatu
- Posílení znalostní základny vzájemných vztahů a dopadů změny klimatu na cestovní ruch
- Zajištění výzkumu, prevence, zdravotní péče a eliminace infekčních a neinfekčních chorob
- Informování a vzdělávání veřejnosti o možnostech preventivního přístupu v ochraně zdraví ve vztahu ke ZK

Příklady opatření pro řešení projevu **EXTRÉMNÍ METEOROLOGICKÉ JEVY**

VYDATNÉ SRÁŽKY EXTRÉMNĚ VYSOKÉ TEPLoty EXTRÉMNÍ VÍTR

- Zvýšit ochranu kritické infrastruktury
- Adaptace staveb na změnu klimatu
- Podpora přirozených adaptačních schopností lesů a posilování jejich odolnosti proti změnám klimatu
- Posílení ekologické stability a snížení rizik spojených s teplotou a kvalitou ovzduší v urbanizované krajině
- Rozvoj a posílení integrovaného záchranného systému
- Posílení ekologické stability a snížení rizik spojených s teplotou a kvalitou ovzduší v urbanizované krajině
- Optimalizace prostředí v dopravních prostředcích
- Optimalizace prostředí v dopravních prostředcích
- Zvýšení přirozené retenční schopnosti vodních toků a niv

Příklady opatření pro řešení projevu **POŽÁRY V PŘÍRODĚ**

- Ochrana a obnova přirozeného vodního režimu v lesích
- Rozvoj a posílení integrovaného záchranného systému
- Zvýšení přirozené retenční schopnosti vodních toků a niv
- Analýza a návrh odpovídající úpravy legislativy v oblasti prevence vzniku požárů vegetace

Další postup zpracování NAP

☐ **září - říjen 2016**

- **do 9. 9. 2016** příjem podnětů a připomínek (*RVUR, Národní platforma pro snižování rizika katastrof, veřejnost*)
- oponentura NAP
- zpracování připomínek
- konzultace změn s členy TPS
- vnitřní připomínkové řízení MŽP

☐ **říjen - listopad 2016**

- meziresortní připomínkové řízení

☐ **prosinec 2016**

- Vláda ČR

☐ **od začátku roku 2017** – naplňování NAP

Podpora adaptace na změnu klimatu v ČR

Vybrané projekty, které podporují adaptaci v ČR

(s finanční podporou grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska)

- **System pro výměnu informací o dopadech změny klimatu, zranitelnosti a území ČR** - <http://www.klimatickazmena.cz/>
- **Podpora výměny informací o dopadech změny klimatu a adaptačních opatření na národní a regionální úrovni** - <http://www.regio-adaptace.cz/>
- **Rozvoj strategií přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách měst s využitím ekosystémově založených přístupů k adaptacím** - <http://urbanadapt.cz/>
- **Resilience a adaptace na klimatickou změnu v regionálních strategiích** - <http://www.veronica.cz/resilience>
- **Adaptace sídel na změnu klimatu - praktická řešení a sdílení zkušeností** - <http://www.adaptacesidel.cz/>
- **Národní strategie adaptace budov na změnu klimatu** - <http://www.sanceprobudovy.cz/kategorie/zmeny-klimatu>

Koordinace naplňování adaptace

- **MŽP** zajišťuje **koordinaci adaptačních a mitigačních opatření, monitoringu a vyhodnocení plnění adaptace na změnu klimatu**
- **Při implementaci je nezbytné zapojení všech dotčených resortů**: vedle **MŽP** také **MZe, MPO, MMR, MZd, MF, MV, MD, MŠMT** a podle potřeby i další ministerstva
- **Poradní orgán - Meziresortní pracovní skupina pro ochranu klimatu** (zřízena ministrem ŽP v lednu 2015)
=> **ADAPTAČNÍ PLATFORMA** – odborná podpora při koordinaci adaptace na změnu klimatu na národní úrovni

Koordinace naplňování strategie

- **Adaptace** na změnu klimatu vyžaduje **aktivní přístup na místní, národní a mezinárodní úrovni**
- Do tohoto procesu je nutné **zapojit orgány státní správy, samosprávy a organizace poskytující veřejné služby**
- Na **regionální a místní úrovni** lze ze schválené **adaptační strategie** vycházet při **strategickém rozhodování, tvorbě koncepcí a plánů, zapojení veřejnosti a soukromé sféry, věcné argumentaci** a při **propagaci** tohoto aktuálního tématu
- **Výzvou pro tvůrce strategických a koncepčních dokumentů na všech úrovních je porozumět dopadům změny klimatu a rozvíjet a provádět řešení pro optimální úroveň adaptace**

Děkuji za pozornost

Gestor:

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

Koordinátor:

Ing. Jiří Klápště, tel. 267 12 2022, e-mail: jiri.klapste@mzp.cz

Projektová kancelář:

Ing. Linda Franková, tel. 267 12 2175, e-mail: linda.frankova@mzp.cz

RNDr. Jakub Horecký, Ph.D., tel. 267 12 2410, e-mail: jakub.horecky@mzp.cz

Ing. Júlia Tóbiková, tel.: 267 12 2712, e-mail: julia.tobikova@mzp.cz

